№ 287 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאַוער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

מיטוואך, ט' כסלו תר"צ. | 11 grudnia 1929 r. | 22-טער יאהרגאַנג.

פּאַרשטעהער פון דער אפּאזיציע אין שלאָס

אויף היינט זענען איינגעלאדן צום מלוכה-פּרעזיד ענט דעפ. ריבארסקי (ענדעקעס), דאמבסקי (פּויערים פּאַרטיי) און „פּיאַסט" אַנשטאַט ווי־טאָס—דעמבסקי

שקלי וטריא אין דער בודזשעט-קאמיסיע צוליב דער אויסזיכט פון א פּערשלעפטן קאַבינעט-קריזיס

סיים-מארשאלעק איז דער ארביטער אוו דעצידירט

אז זיצונגען פון בודזשעט-קאמיסיע זאלען בעת'ו רעגירונגס-קריזיס נישט פארקומען

וואַרשא (טעלעפ.) הינט זענען אויפגענומען געוואָרען אויף א קאָנפערענץ בײַם מלוכה-פּרעזיד ענט דעם פּאַרשטעהער פון די פּאַרטייען: בודזשאַלקאָווסקי (פּפּ"ס), רג (ווונ־ צאַלענץ) און פּוּלק. סלאַווֶק (ב.ב.).

ערשטאַלקאָווסקי און רג האָבען גע־ זאגט דעם מלוכה-פּרעזידענט דאָס זעלבע, וואָס דאַשינסקי, אז די אָפּאָזיציע פערלאַנגט, עס זאָל נישט ווערען א רעגירונג, וואָס זאָל ציוזאַמענארבעטען מיט סנאַציע.

וואָס פּוּלק. סלאַווֶק האָט געזאָגט רעם מלוכה-פּרעזידענט, איז נישט בײַ זאָסק. לויט'ן „רויטען קוריער" זאָל פּוּלק. סלאַווֶק האָבען געזאָגט אַ וישארלויסק, וואָס האָט אויפגעטאָן

פּאַרשטעהער פון ענדעקעס, פּויערים פּאַרטיי און „פּיאַסט"

היינט אויף א קאנפערענץ אין שלאס

וואַרשא (טעלפ.) הינט אין אָפּ־ צַל נעמאָלדעו געוואָרען, אז עס זענען דעמבסקי (פּויערים־פּאַרטיי) און דעמ־ סקי (פּיאַסט). איינגענומלויך האָט דער־ קלערט אינגעלאַרעו וואָרען פון פּיאַסט וואָרען דעמבסקי.

אויף אינפארמאַציעו וועלען וועדער דאָמבסקי (פּויערים־פּאַרטיי) און דעמ־ סקי (פּיאַסט). איינגענומלויך האָט נע־ דערקלערט אינגעלאַרעו וואָרען פון פּיאַסט וואָרען דעמבסקי.

וואָרען דעמבסקי.

אויף אינפארמאַציעו וועלען וועדער

מארשאלעק דאשינסקי ארביטער איז דער שטרייט-פּראָגע

מכה די זיצונגען פון דער בודזשעט-קאמיסיע בעת'ו רעגירונגס-קריזיס

וואַרשא (טעלפ.) הינט אין פּאַר־ טיי־קלוב פּרעזידענט פּילסודסקי מיט מיניסטער-פּרעזידענט סלאַווֶק, מיניסטער פון אויסערן אפּפּאַרטעמענט צאַלעסקי, מיניסטער פון אינעווייניקסטן אפּפּאַרטעמענט סקראַדינסקי, מיניסטער פון פּאָסטן אפּפּאַרטעמענט קוליסקי, מיניסטער פון אַרבעט אפּפּאַרטעמענט קוויאַטקאָווסקי, מיניסטער פון פּובליק־ווערקס אפּפּאַרטעמענט קוויאַטקאָווסקי, מיניסטער פון אַגריקולטור אפּפּאַרטעמענט סטאַנקי, מיניסטער פון פּובליק־העלט אפּפּאַרטעמענט סטאַנ

מוראדיגע באהן-קאטאסטראפע אין פראנקרייך

17 פאסאזשירען דער'הרגעט געווארען, 72 פערוואונדעט —

ענדגילטיגע צאהל קרבנות נאך ניט פעסטגעשטעלט

מוראדיגע באהן-קאטאסטראפע איז פראנקרייך

פאריז 10 (ספעצ.) אין דאמונ (פראנקרייך) איז פארגעקומען א מוראדיגע באהן-קאטאסטראפע. דער לאקאמאטיוו און 3 וואגאנען זענען אראפ פון די רעלסען און זענען פולשטענדיג צושמעטערט געוואָרען.

17 פאסאזשירען זענען דערהרגעט געוואָרען און 72 זענען פערוואונדעט נעוואָרען. מען רעכענט אבער, אז די צאהל דער'הרג'עטע און פערוואונדעטע איז נאך גרעסער.

71 מענשען אומגעקומען פון שטורם איז פראנקרייך

פאריז, 10 (ספעצ.) פונ'ם שטורם וואס האט געבושעוועט איבערן לאנד זענען ביז איצט אומגעקומען 71 פערזאָן, מיינסטענס מאטראָזען.

דער נייער סאוויעטישער אמבאסאדאר איז לאנדאן

לאנדאן, 10 (ספעצ.) הינט וועט ערווארט דער אנקום פון נייעם סאָוועטישען אמבאסאדאָר אין לאָנדאָן סאקאלניקאָוו (א יוד) דער ראט באגאמאלעט וין שוין זיין נקבטען איז לאָנדאָן.

ד"ר וואלף אריין איז סים אויפ'ן ארט פון ד"ר רייך

ארטן אין סיום פראפ. קאזלאוואסקי (לעמ בערג), אויפ'ן ארט פון דעפ. רעך ד"ר וואלף (אדרונאמאר פון לעמבערגער שפו מאל), אויפ'ן ארט פון קאמוניסטישען דעפ. בומענער אהרן שפוצבערג פון לאדז, אויפ'ן ארט פון קאמוניסט אראלף וואר-שאווסקי (א יוד) זאל ארטן מארשוש וואסקי.

וו ארשא (מעלפ.) הינט אוז פארגעקומען א זוצונג פון דער טלוכ'שער קאמוניסטישער וועלט בעשטימען די 12 נמען כצגרעטען אין סיום, אויפ'ן ארט פון דעם פערשטארבענע אין ארויסגעטרעטענע דעפוטאטען.

די קאמוניסטישע האט בעשלאסען, אז אויפ'ן ארט פון פראפ. פארטעל זאל אויפ'ן ארט פון ד"ר וואלף פון דער טונוסטער האלט בעשלאסען, אז סיום פראפ. קאזלאוואסקי (לעמ בערג), אויפ'ן ארט פון דעפ. רעך ד"ר וואלף (אדרונאמאר פון לעמבערגער שפו מאל), אויפ'ן ארט פון קאמוניסטישען דעפ. בומענער אהרן שפוצבערג פון לאדז, אויפ'ן ארט פון קאמוניסט אראלף וואר-שאווסקי (א יוד) זאל ארטן מארשוש וואסקי.

3 ענגלישע קריגס-שיפען קייו כינא

צו זיכערען דאס לעבען פון די ענגלישע בירגער.

לאנדאן (א.ו.) אויף דער הינטי-גער זוצונג פון פארלאמענט האט דער אויסערן-מיניסטער השנדערסאן אפיציעל בקן א פערוכט וועגען דעם שרום, וואס זענען אונטערגעגאנגען פון לעמבערגער שפו מאל (אדרונאמאר פון לעמבערגער שפו מאל), אויפ'ן ארט פון קאמוניסטישען דעפ. בומענער אהרן שפוצבערג פון לאדז, אויפ'ן ארט פון קאמוניסט אראלף וואר-שאווסקי (א יוד) זאל ארטן מארשוש וואסקי.

ארעסט פון קאמוניסטעז איז וואַרשא

וואַרשא, 10 (טעל.) היינט זענען דאָ פאָרגעקומען מאַסען-ארעסטען פון קאָמוניסטען.

קאנפיסקירט א קאטאוויצער צייטונג

קאטאוויץ, 10 (א. ו.) היינט איז דאָ קאָנפיסקירט געוואָרען די אויפלאגע פון דער „קאטאוויצער צייטונג" פאר'ן ארטיקעל א. ב. „א בערלינער דעמאנסטראציע פאר אויבערשלעזיען".

דער דיסעלדארפער מערדער א יוד?

בערלין, 10 (ספ.) דאָ איז ארעסטירט געוואָרען דער יוד היסטרעי וואָס איז אנטפאָפען פון דיסעלדארף תיכף נאָך דעם ווי עס איז צרמאָרדעט געוואָרען מאריא האנס. די פאָליציי האָט דעריבער א חשד, אז היסטרעי זאל זיין דער מערדער.

די ציונים־טישע פאהן איז נישט פון קיין פראנט ארמע

ערקלערט דער סעקרעטאר פון דער ציון. עקזעקוטיוע איז א"י פאר דער אויספארשונגס־קאמיסיע

ירושלים, 10 דעצ. (ימצ) אויף דער הינטמוגער זוצונג פון דער אויס־פארשונגס־קאמיסיע איז דער פארזיצע־דער וואלמער שאו ארויסגעטרעטען און שארפ ווערטער געגען ארגאן פון דער ארבייטער עקזעקוטיווע „פאלעסטינז", וואס האט אין זען ענגלישער אויסגאבע אפגעדרוקט אויף סער מערכוסן, טרעבעזדוג, אז ער איז בלומר'שט געטלאגן געווארען דורכ'ן הויפט־מופתי, נעת'ן נעהמוסען פערהער בע דער אויס־פארשונגס־קאמיסיע איז, אז סער מערי־סען פונהאלט זיך דאָך נושט נוגרייג־שלאגען, ווייל ער בעקומט נענג גלער פון די ציונסטען.

אוי אנגעפאל אויף אונגאם פון די פע־זונסטע פארשטעהער פון דער ענגלישער ארוואקאטור, האט וואלמער שאו אוים־גערופען, מאר זיך משהר נושט אונבער־הזר'ן.

דערויף איז די קאמיסיע צוגעטרעטען אויסהערען די עדות פון יודישען צד. דאס אויסהערען די עדות פון ארא־בישען צד בעטרעפט מען פאר פערנע־רונג.

דער שרשאר ווערט אויסגעהערט דער סעקרעטאר פון דער ציונסטישער עק־זעקוטיוע אזו א"י יהושע פרויאדא. די שרשטע פראגע, וואס אזו אוהם דאָרט געשטעלט געוואָרען אזו: וואס האט לויט זען מיינונג־גע'הרט צו די שרויערונג געשהעגושען?

פרויאדא אויף אונגאם פון די פע־זונסטע פארשטעהער פון דער ענגלישער ארוואקאטור, האט וואלמער שאו אוים־גערופען, מאר זיך משהר נושט אונבער־הזר'ן.

דערויף איז די קאמיסיע צוגעטרעטען אויסהערען די עדות פון יודישען צד. דאס אויסהערען די עדות פון ארא־בישען צד בעטרעפט מען פאר פערנע־רונג.

דער שרשאר ווערט אויסגעהערט דער סעקרעטאר פון דער ציונסטישער עק־זעקוטיוע אזו א"י יהושע פרויאדא. די שרשטע פראגע, וואס אזו אוהם דאָרט געשטעלט געוואָרען אזו: וואס האט לויט זען מיינונג־גע'הרט צו די שרויערונג געשהעגושען?

פרויאדא שמעלט פעסט, אז אויף זען אמת האט אונגאם פון דער ציונסטישער פארשטעהער

לאדזער טאגעבלאט

דר. רעדאקטאר נחמן-אן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
נישט בשבתלעט מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט

אדרעס: Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 10057. אדמיניסטראציע 100.47

דער צווייטער אקט.

דער ערשטער אקט איז אפגעשפילט געוואָרען במעט אָהן א שום פנים. אפאר חדשים האָט די רעגירונג, נאָכדעם אוהר נעדאַרפט, האָבען, אלוף. די אקטיאָרען זיך גוט אינגלי'חודט זיצערע ראָלען, נאָבן ערנסט — די ערשטע צוויי מעג פון די סטודענטישע נעוועלן זענען צוריק נעגאנגען; וויי בע לכמעו איז אנערקענ. די אטריונעיגלע ערשטע פון די דעפוטאטען, מוטען נוטש צוזעהן, איז די רעגירונג, נאָכדעם־באָלד האָט צוריק נעגאנגען — וועלכע. מאָטיווען פון דער רעגירונג — וועמענס לעצטע וועלכע איבערגעגעבן שליסל פון דער הויפט־טיר פון דער אוניווערסיטעט.

נאָכדעמ האָט דער ערשטער אקט נישט נעקאָנט קיין אנדערען פון נאָך, וו. ער האָט וועדקליך נעהאלפ. דער סוף האָט אין זיך אויפגעוועקט מער אינטערעסירנדע מאָמענטען, אלס דער ערשטער. נאָך מאָהר — מיר לעקעגען נאָכן אויפרויזענדע מער אויפרעגונג. אין דער רעגירונג, אין סטודענטישע קרייזען, מיר זעהר אויפרויזענדע מער שעצען מיר זעהר הויך אין פולסדסקי'ן אוי אי זיי, וואָס נעהאָרכן זיך בעשלוס. נאָך מאָהר — מיר פערשפרייטען דאָס נעמוטס אויסדרוקען אונצופרי דער רעגירונג. אי אין צו לאנג אוי צו קריגע נעדינגט, אז אי אי אויפרויזענדע מער אי. אבער דאָס נישט נוטש, אז דאָס לאיגל אויבר דער נאָנצער וועלט, וואָס אָם קען נאָר דערנאָהן אונזער שטום. יע. אבער דאָס אלטן קען אינז נוטש בעפאָרונגען.

אין 20 יאָהרהונדערט קענען מיר דאָך נוטש לעבען אלס „שוין יודען" אין דער צו נאָך צווישען א פאָלק, וואָס האָט שוין אונטער זיך א מיליאָנד־יאָהרינע הילכע פעטשע קולטור. מיר שטרעבען אין פאָרווערט אין! אלע, וואָס עס קומט אונז אויפ'ן יסוד פון דער קאָנסטומ־ציע. דער יודישער קפיץ מוז נעמוטן פון אלע דעמט אלס בורגער אין א בעזונדערע נאציאָנאלישקייט. די רעגי־רונג נוט דאָס אונז נוטש. דערוים האָט זי נוטש נעקענט ערהויבען פון לוין צוטרוי. עס אוז, אלוף, אזוי נע־שעהן, אז צוזוב די ארבעט אנדערע פע־לוטשע אוז פסוקושע אוז ווערטשאפט־נעמען אונז אויפ'ן יסוד פון דער קאָנסטומ־ציע. אבער וואָס וויי מקרובים דאָרפען ערשט נוטש שעפען זעהר, לאָ־מור זאָגען, פאָלוטושע „בורה" דערפון, וואָס זי וועלען פערבעסטן מוט א פאר מוץ יודען צוריק צו ארבעטען, אין די ווערקשטוב, אין די רעגירונג, מוטען נוטש נעוואָגן צו ארבעטען, אין די פרויענגאנגס־באָנק האָט פראָ־פעסאָר'ס" — וויי־סבל. מאָטושע־סקי אין קיוינסקאָוסקי — וועמענס לעצטע ווערטער זענען אוברוגענס שלעכט פערשטאנען נעוואָרען האָבען אויסנעהאלטען דאָס עקזאמען פראָפעסאָרשע פראָפעסאָרען.

נאָכדעמ האָט דער ערשטער אקט נוטש נעקאָנט קיין אנדערען פון נאָך, וו. ער האָט ווידקליך נעהאָט. דער טעם האָט אין זיך אויפרויזענדע מער־פעקטען אונטערלי דער רעגירונג. ער אין צו לאנג אין צו קורצ־זיכטיג, צו ער זאָל אויבר דעם אלטן, אויבר דו אבסקאָם אין פראָהונגען, רוהיג ארי־בעראָהן צום סדר היום.

דער טעם האָט נוטש נעקאָנט פער־גלעבען בע די לעטמע אפטויצילע חשמונאים־צייטען. ער האָט נישט א זאָך, וואָס שטעלט מיט זיך בפאָר א כח אין א סכסוך דערוים האָט נישט נעמוטט ארויספאָדערט אונז אויפ'ן יסוד פון דער הילכע פון דו אוי־מוט נעמוטט. דערפון זיכט מען אויך, וואָס ער אויך נישט אי־נישע אי־נישע אי־נישע

לאדזער כראניק

ראטע פערמעגענס־שטייער

פערלענגערט בלויז פאר גרונד־בעזיצער.

צוליב א מיספערשטענדנוס, אז מיט־גטמולט געווארן, אז דאס צאהלען די לעצטע ראטע פערמעגנס־שטייער אין פערלענגערט געווארן ביז׳ן 31 יאנואר 1930. עס שטעלט זיך ארויס, אז פאק־טיש איז דער צאהלונגס־טערמין פון דעם שטייער פערלענגערט געווארן, אבער... נאר פאר גרונד־בעזיצער...

נחום סאקאלאוו אין זשאבא־טינסקי קומען קיין לאדז.

ווי בעוואוסט קומען די טעג נחום סא־קאלאוו און וולאדימיר זשאבאטינסקי צום ערשטן מאל אין לאדז. אויף זייער רייזע אוסטער פוי־לען, וועלען זיי אויך בעזוכען לאדז.

וויכטיג פאר שטודירענדע.

(ווי) דער וויישוואדזשוש־אמט אין לאדז האט דערהאלטען פון בולגאריע מיגיסטעריום אנ׳אנקלאנג, אז די הויכע בוי־אינזשענערען שולע אין פראג אין אנערקענט געווארען בוז׳ן 31 יאנואר 1930. עס שטעלט זיך ארויס, אז פאק־טיש איז דער צאהלונגס־טערמין פון דעם שטודירענדע געווארן, אבער... נאר פאר גרונד־בעזיצער...

נחום סאקאלאוו אין זשאבא־טינסקי קומען קיין לאדז.

ווי בעוואוסט קומען די טעג נחום סא־קאלאוו און וולאדימיר זשאבאטינסקי צום ערשטן מאל אין לאדז. אויף זייער רייזע אוסטער פוי־לען, וועלען זיי אויך בעזוכען לאדז.

וויכטיג פאר שטודירענדע.

(ווי) דער וויישוואדזשוש־אמט אין לאדז האט דערהאלטען פון בולגאריע מיגיסטעריום אנ׳אנקלאנג, אז די הויכע בוי־אינזשענערען שולע אין פראג אין אנערקענט געווארען בוז׳ן 31 יאנואר 1930. עס שטעלט זיך ארויס, אז פאק־טיש איז דער צאהלונגס־טערמין פון דעם שטודירענדע געווארן, אבער...

אקציע צו בויען ביליגע דירות

125 מיליאו זל. אויף 18000 וואוינונגען, וואס וועלען אויפגעבויט ווערען דורך נאהנטע 5 יאהרען

פון די זעלבע הנחות פון „באנד פאנא־דערצויגונג" די שמאט, אז אויף 18000 וואוינונגען וואס עס בעקו־מען אנדערע, וועלכע בויען וואוין־הנזשר. די דאזיגע הנחות וועט די פערזיכערונגס אנשטאלטען מעלדיך מאכען צו פאררען בין זעקס אלטמונג־געבען אויף דעם צוועק מעסונגען נאכן פון דער בוי־אקציע. עס איז חויך, וואס עס זענען אומשטאנד צוצוצאהלען ארבייטער אין גיסמונג אי־נעשעלשאפ. ה. ז. וועלען קאנען דער־גרייכן אין קורצע צייט. אין דער אויפ־צוגונג פון דירות־גוטס.

פרי צו קאנדרונגרען די בוי־אקציע פון די דערמאנטע נעשעלשאפטען וועט גענשאפטען ווערען בקרוב א סעריע־לער אונטערנעמונגען אין קאנטראקט־ארנאן, וועלכע וועט אלטמונג־געבען אויף דעם צוועק מעסונגען נאכן אין ערוואכטען, אז אונזערע ארבייטער וועט אין גיסמונג־קאמיטעט שוין צו גע־שטאנען צו ווערען. עס זענען אומשטאנד צוצוצאהלען ארבייטער אין גיסמונג אי־נעשעלשאפ. ה. ז. וועלען קאנען דער־גרייכן אין קורצע צייט. אין דער אויפ־צוגונג פון דירות־גוטס. עס מוז־אנגעשטעלטע פון 18000 דירות. עס ווערט נאך פאררעזהן, אז בעם דציע־נאלוזירען דאס בוי־וועזען וועט זוך נאר אינטערעסירט ווערען. דער בוי־אקציע איז גאר א בעגרענוצט צוליב דעם, וואס די דאזיגע נעוועלשאפטען האבען נושט געקענט פא־דערען פון זענערע קונדען קיין הוי־לען דירה־געלט. אויב וועלען די דער־מאנטע נעשעלשאפטען פון דער נעוועלשאפטליכער פערזיכערונג גע־פוהרט ווערען דאס בוי־וועזען, וועלען זיי אויך קענען ארבייטען מיט ווייניגער קאפיטאל.

(§) אין לאדזער קרייז־גערוכט האט זיך נעלמען אנגרייפען א פראצעס גע־גן מנהם־יאנקעל קאמינסקי פון וואר־שא, יאנקעל לאלמאן, יהושע וואנאוסק־(לאדז), דאקאל נאוואשטשלסקי, אברהם־משה קעשקאוסקי, נאכט עלטיום, די גע־לימטע פון קאמיטצ'ו, אינזוק שאר אוז ליבער קלוזנמונין. די אלע זענען אנגע־קלאגט נעוואדען אין פעלשען מעהרע־דאקומענטען פון מלוכה'שע אונטערנע־מונגען. ה. ז.

צוצוצאהלען ארבייטער אין גיסמונג אנ־נעשעלשאפ. ה. ז. וועלען קאנען דער־גרייכן אין קורצע צייט. אין דער אויפ־צוגונג פון דירות־גוטס. עס מוז־אנגעשטעלטע פון 18000 דירות. עס ווערט נאך פאררעזהן, אז בעם דציע־נאלוזירען דאס בוי־וועזען וועט זוך נאר אינטערעסירט ווערען. דער בוי־אקציע איז גאר א בעגרענוצט צוליב דעם, וואס די דאזיגע נעוועלשאפטען האבען נושט געקענט פא־דערען פון זענערע קונדען קיין הוי־לען דירה־געלט. אויב וועלען די דער־מאנטע נעשעלשאפטען פון דער נעוועלשאפטליכער פערזיכערונג גע־פוהרט ווערען דאס בוי־וועזען, וועלען זיי אויך קענען ארבייטען מיט ווייניגער קאפיטאל.

(§) אין לאדזער קרייז־גערוכט האט זיך נעלמען אנגרייפען א פראצעס גע־גן מנהם־יאנקעל קאמינסקי פון וואר־שא, יאנקעל לאלמאן, יהושע וואנאוסק־(לאדז), דאקאל נאוואשטשלסקי, אברהם־משה קעשקאוסקי, נאכט עלטיום, די גע־לימטע פון קאמיטצ'ו, אינזוק שאר אוז ליבער קלוזנמונין. די אלע זענען אנגע־קלאגט נעוואדען אין פעלשען מעהרע־דאקומענטען פון מלוכה'שע אונטערנע־מונגען. ה. ז.

דירה־געלד איז שטאטישע הייזער

פון 35 זל. ביז 100 זל. א חודש.

ווער ווען זוכה־זיין צו א וואוינונג אין די שטאטישע הייזער?

אויף א ספעציעלער זוצונג האט דער לאדזער מאגיסטראט שוין בעשטימט די הויך פון דירה־געלד און די שטאט־שע ארבייטער־הויזער אויפ־קאנסטאנ־מונער מוט א קוך קאנען פערזשמען צוזערן מוט א קוך פאנען פערזשמען נושט וועניגער וויי פאמיליעס פון 3 פערזאנען; א דירה פון 3 צוזערן מוט א קוך וועלען קאנען בעקומען פאמיליעס, וואס צאהלען נושט וועניגער ווי 6 פער־זאנען.

רעכט אויף די דאזיגע שמאטושע דירות האבען נאר די פאמיליעס, וואס וואוינען אין לאדז לכל ה,פחות 2 יאהר אהן אונטערברעכונג, און זיי וואוינען אין אזעלכע דירות, וואס בעדאהם דאס געזונד־אמט צוליב אנטי־סאניטארע־אמט, פון פאליצי, פון עמיגראציע־אמט, פון פינאנסי־אמטען, לאדזער מאגיסטראט, לאדזער שמאט־סטאראסטוו א. א.

אלס פערמיטונגער מוזען זיי נושט ארויס די ארויסקאסטען קאבולנסק, פאר־עלע, דאנוצק, מעפער אין מאנטלאק.

די אנגעלאנטע האבען זוך נושט מורה גענוג אין דעם, וואס עס וואר־פט זיי פאר דער בעשולדיגונגס־אקט. אין נער וואס פאדפט נאר די שולד פון אים־כען גרונשעט מען ארבאָ פון אזעלכע דירות, וואס בעדאהם חשק גהאט א קוק צו מוז, וו אזוי עס פוהרען זוך די קוק לאנגעס פון דעם קלענעם אונזעל, וואס בעשטעהט פון טאטע מוטער, זון זיי זאלען נושט וואוינען אין אזעלכע דירות.

די אנטוזונג, וואס האבען גהאט דאס גלוק ארבייטער־קומען קיין פאראסיבאא, זיי נעמען אוועק פון דעם קלענעם נושט, ווייל זיי ווילען נושט פערלירען די ארבייט. אבער פון דעם ווערט אונטערשטאנד, אז עס ווערען נושט גענוג ארבייטער־הייזער בעקומען אלע, וואס ווילען.

דער אונטערשריבענער האט אין דעם ווינטער אין אלע ווייטע לענדער פון דער וועלט פאר־לעזונגען וועגען ארבייטער־הייזער, אבער ווי ער זעהט, ווערט דאס אלץ נושט פיל העלפען. ווייל ווי ער האט שוין אויבן גזאגט, ווערען נושט גענוג הייזער בעקומען אלע, וואס ווילען.

דער איינציגער וועג, ווי אזוי צו העלפען דעם ארבייטער, איז, אז דער שטאט זאל אליין בויען הייזער פאר ארבייטער, אבער נושט פאר אזעלכע, וואס האבען שוין אן אייגענע הייזער, אדער וואס פאר־דינען גוט, אדער

פון קלאנג-פילם-קינא

„דער זינגענדיגער לץ" אין „ספלענדיד"

דער זהו פון ווטעבסקער חזן יאָשׂל סאָלד ז שאָלאָן איז שוין יאָהרען לאנג דער ליבלינג פּוּבליקום אין אמעריקא. בין יודען, ווי בין קרוסטען, אלם דושא-זינגער האט ער צו זיך קיין נלעטגען נושט.

בין אונז, אין אונראפּא, איז ער א פּנים חרשות. ער האט זיך דאָ עניג פּלעקט צוטאָטען מוט'ן קלאנג-פילם אין — נלטיך ערפּאָרט די השׂרצער.

אין לאָדז זעהען מיר אויהם אויטש צום ערשטען מאָל אין „ספלענדיד", אין „זינגענדיגען לץ". דושאָלאָן פּוהרט דאָ אויס די היפּש-ראָלע אין מון מוט ער דאָם עניטצוהאָנדט, נושט נאָר אלם זינגער, אָפּער אויך אלם שוישפּילער. וען האַרצוג שפּילען אין נעפּוהלפּול זינג-נען קיינע רוהרען א שטיין.

די אויסשטאָטונג פון דעם דאָזיגען קלאנג-פילם איז עכט-אמעריקאנוש: רייך אין נלענצענדע. נאָר דער צענטראָלער פּונקט איז אין בלימפּ — דושאָלאָן. די צושויער לעבען-מוט מוט זען מרא-עדיק אין ווערען מיטאערייטען מוט זען מרוע-רינען נורל. אין די היפּש-זאָל איז — דושאָלאָן דרינט אויס דעם טונגען צער פון זען נעפּענוטע האָרץ, די נאָענדיק בענקשאפט פון זען צארטער נשמה אין אהן א צוהל לוידער אין זינגען זינגט ער זיך, וויי נאָר ער, דושאָלאָן, קאָן זינגען, אין דער קלאנג-פילם פּראָדוצירט עס נעניג נוט, צו צווינגען אויך נושט כּ' ציהל מענטשטאָלץ צושויער צו כּא-נען זיך צום מוכּל אין ווישען די מרא-עס אין די אויגען.

דער „זינגענדיגער לץ" איז א זינגע-דיגער פילם. ווען עס איז בעשטימט פּראי אויהם זיי זאָלען אים נעהען.

N.

פּאַביאַניצער יידישע טאכטער בע'גנב'עט דעם פּאטער אויז אַנטלויפט צו איהר קריסטליכען געליבטען

דער כּריסט א גענוי. פּעפּעשיער לאָוניק, ווייל זי פּיהרט צום שמד איז א מאַריאָוויטשע: כּלויסטער א דאַנק דער אינטערוועניע פון פּאליציי איז דאס מיידעל צוריק אַוועק צו איהרע עלטערן

פּאַביאַניץ איז דעם זונטאָג נעניאַנגען אויף רעדלעך. אין שטאָט האָט זיך נע-רעט אין נעקאָכט. דער בנין פון פּא-לוצוי-קאָמוסאָריאָט איז נעווען בעלע-נערט. יידען, קריסטען זענען נעווען נע-שפּאַנט, אויפּנערעניט, דענערוויזרט, נע-הוצט זיך, אין א ינג יידיש מיידעל איז שוער נושט אַרטנענגעפאַלען אין די העגט פון א פּאַרשוין, ווייל האָט זי נעווילט א קריסטליכע נעליבטען, אין דער צו נאָך א מאָטע פון 2 קנרער.

שׂנדליך האָט די פּאָרינע וויך דער בלאָטער נעפּלאַצט.

דעם פּאַרינען מוטוויך איז פרעלין ס. אוועק פון דער הויז וו אלעמאל, אָבער שוין מעהר נושט צוריקנעקומען. דער מאָמע איז נעווארען אנרוהיג, די מאָמע פּערצווייפעלט, מען האָט זיך אנ-נעהויבען נאָכּפּרעניען בע שכנים. אָבער דאָס מיידעל איז וו איז ווייטער ארנין. נושטע פון אהער קיין שפּור. צומאָרנעס ר. ה. דאָנערשטאָנ, שרווארט דעם פּער-צאָנטען מאָמע, דעם ח' ס. א נוט צרת. ח' ס. איז דער פּראָקורענט פון אנ'אנ-זעהנער אַבּיניצער מעקסיל-פּורמע. אין אט האָט ער זיך דאָנערשטאָנ אין דער פרוי סוכ, אז פרעלין ס. האָט זיך נע-לייבט מוט דעם פּפ"ס'נישען לאָוניק אין זיך נעגרויט צו איהרע עלטערן. ס'איז נעווען א שווערע שלאָג פּאַר זיי. ווי נאָר ער, דושאָלאָן, קאָן זינגען, אין דער קלאנג-פילם פּראָדוצירט עס נעניג נוט, צו צווינגען אויך כּ' ציהל כּ-צישל מענטשטאָלץ צושויער צו כּא-נען זיך צום מוכּל אין ווישען די מרא-עס. יידען, קריסטען זענען נעווען שפּאַנט, אויפּנערעניט, דענערוויזרט, נע-הוצט זיך, אין א ינג יידיש מיידעל אין שוער נושט אַרטנענגעפאַלען אין די העגט פון א פּאַרשוין, ווייל האָט זי נעווילט א קריסטליכע נעליבטען, אין דער צו נאָך א מאָטע פון 2 קנרער.

שׂנדליך האָט די פּאָרינע וויך דער בלאָטער נעפּלאַצט.

דעם פּאַרינען מוטוויך איז פרעלין ס. אוועק פון דער הויז וו אלעמאל, אָבער שוין מעהר נושט צוריקנעקומען. דער מאָמע איז נעווארען אנרוהיג, די מאָמע פּערצווייפעלט, מען האָט זיך אנ-נעהויבען נאָכּפּרעניען בע שכנים. אָבער דאָס מיידעל איז וו איז ווייטער ארנין. נושטע פון אהער קיין שפּור. צומאָרנעס ר. ה. דאָנערשטאָנ, שרווארט דעם פּער-צאָנטען מאָמע, דעם ח' ס. א נוט צרת. ח' ס. איז דער פּראָקורענט פון אנ'אנ-זעהנער אַבּיניצער מעקסיל-פּורמע. אין אט האָט ער זיך דאָנערשטאָנ אין דער פרוי סוכ, אז פרעלין ס. האָט זיך נע-לייבט מוט דעם פּפ"ס'נישען לאָוניק אין זיך נעגרויט צו איהרע עלטערן. ס'איז נעווען א שווערע שלאָג פּאַר זיי. ווי נאָר ער, דושאָלאָן, קאָן זינגען, אין דער קלאנג-פילם פּראָדוצירט עס נעניג נוט, צו צווינגען אויך כּ' ציהל כּ-צישל מענטשטאָלץ צושויער צו כּא-נען זיך צום מוכּל אין ווישען די מרא-עס. יידען, קריסטען זענען נעווען שפּאַנט, אויפּנערעניט, דענערוויזרט, נע-הוצט זיך, אין א ינג יידיש מיידעל אין שוער נושט אַרטנענגעפאַלען אין די העגט פון א פּאַרשוין, ווייל האָט זי

Lodzer Tageblat № 287 לאדזער טאגעבלאט

פּראיינונג פון יוד. אוּן נישט־יודישע קאלעקטיוען אין וויסרוסלאנד

יודישע פויערמעס, וואס ווילען נישט מעלקען אום שבת זייערע קיה, ווילען אויסגעשלאסען ווערען פון די קאלעקטיוען

מאסקווא, (י"א)

א צאהל יודישע לאנדווירטשאפטלעכע קאלעקטיוען אין ווייסרוסלאנד האבען זיך שוין פאראיינונגען מיט די נישט־יודישע קאלעקטיוען ווירטשאפטלעך. יענע פון די יודישע קאמונעסטען ווען זענען געווען אזא צוזאמענסטויס, ווערען נעישטאפלעם אלס „שאווינסטען", „נאציאנאלסטען" אוּן ווערען אויסגעשלאסען פון דער קאמונעסטישער פארטי. אלס רעזולטאט פון דער דורכגעפירטער פּראיינונג ווילען אלע מיט יודישע קאלעקטיוען ווערען גלייכער פון די יודישע קאלעקטיוען ווערט שאפען נישט קיין אמתע קאלעקטיוען. יענע פון די יודישע קאמונעסטען, ווען זיי ווילען מיזען ארבייטען צוגלייך מיט זייער נישט־יודישע שוחטים. עס ווערט שוין בעצייטענס געווארענט, אז יענע יודישע פרויען, ווען ווילען זיך עמזא־נען שבת צו מעלקען די קוה אוּן די קאלעקטיוען ווירטשאפטען, ווילען אויסגעשלאסען ווערען פון די קאלעקטיוען אלס „אונגעוונשטער עלעמענט".

זעלבסטמארד

פון א לעהרערין.

(§) אוּן דערף וואנאש אוּן גיפינען געווארען אוּן פאלד מוס א דוכגעשאסע גע שלוּוּך די 29־יעהרינע לעהרערין אוּן רענע כאנדזונסקע, די פרוי פון א וואלד אויפזוהר. בין דער מויטער פרוי אוּן גי־פונען געווארען א רעוואלווער.

די סבה פון זעלבסטמארד אוּן פאר־הילט אוּן א שלעכער פון געהיימניש, ווייל די אומגעקומענע האט געלעבט גוט מיט אוהר מאן אוּן אוהר האט נישט געהאלטען פון פוילע־מילד.

צי איז מיסטער לוק פון יידיש־אונגארישער אפּ שטאמונג?

בודאפעשט, (י"א)

אוּן צוזאמענהאנג מיט די ידיעות, וואס האבען זיך אוּן א טייל צייטונגען בעווויזן, אז דער שפּעציעל־פארמרעטער פון הויך־קאמיסאר אוּן א"י ה' לוק שפּאמט זיך א גע'שמד'טע יידישע משפחה אוּן אונגארן, שרייבט דער בודאפעשטער י. א.־קאריספּאנדענט:

די הונגע יודישע קרייזען בעציהען זיך מיט גרויס מיסטרויען צו די קלאנגען, אז דער שפּעל־פארמרעטער פון הויך־קאמיסאר אוּן א"י דער מרישרונג־בא־רוכטשער ה' לוק זאל זיך א טייל צייטגענגען פון אונגארישער יוד אוּן זאל שמאמען פון דער יודיש־אונגארישער משפחה לוּ־קאמש. אוּן די הונגע יודישע קרייזען הערשט די אויפרעגונג, דאס די דאזי־גע קלאנגען האבען נישט קיין שום ממשות אוּן ווערען פיינדליך עמפּפאנדענע. דערך די אונגארישע יודען.

20 יידישע משפחות קאלאניזירעז זיך איז אורוגוואי אויף רעגירונגס־ערד

פון מאנטעוידעא (אורוגוואי) שרייבט מען:

מיט א קורצע צייט צוריק זענען דא אנגעקומען 20 יודישע משפחות פון פוילען, וועלכע האבען אוּן דער חנם זיך פערזומען מיט ערד־ארבייט אוּן אוי דרך האבען זיי נעהאט ברעח זיך דערמיט צו פערנעמען.

צוליב פערשידענע סבות, דער עיקר צוליב דעם, וואס יודען פערמאגען דא נאר נישט אזא ארנאנזאציע, וואס זאל פערמיטלען צוישיען יידישע ערד־ארבי־טער אוּן דער מצב וועגען בעזארגען זיי מיט ערד אוּן מכשירים, — האבען זיי בין איצט נישט נעקענט פערווירק־ליכען זייערע פלענער.

הענטיגעזו אר האבען לסוף די עמי־גראנטען בעשלאסען פרובעז זייער מזל דורך דער אורוגוואישר פרעסע. זיי האב־ען מאנען שוין גענומען אוּן זיי זענען אוי דרך ברעג פון ריא דע לא פלאטא, וואו זיי וועלען זיך נידערלאזען אוּן ווערען זיי זיך אנהויבען אויפּבויען אוּן ווערען זיי זיך אנהויבען אויפּבויען אוּן ווערען זיי זיך אנהויבען אויפּבוי